

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף יב

מותר לצאת בערב שבת סמוך לחשיכה עם תפילין בראשו, ואין לחשוש שמא ישבח ויצא בהם בשבת משום שחייב למשמש בהם בכל שעה ושעה ולא ישבח שהם עליו.

למדנו במשנה לעיל: "ולא יפלה את כליו ולא יקרא לאור הנר": הגמרא מסתפקת האם האיסור לפלות את כליו מכינים הוא שמא יהרוג את הכינה - כדעת רבי אליעזר שאוסר להרוג כינה בשבת, או שהאיסור הוא לפלות את כליו דווקא לאור הנר - שמא יטה את הנר, אבל ביום מותר (כדעת המתיר להרוג כינה). למסקנת הגמרא האיסור הוא משום שמא יטה את הנר, אבל ביום מותר לפלות את כליו.

וכן אסור להבחין בין בגדו לבגדי אשתו לאור הנר (= כשבגדיהם דומים).

אין פולין את הבגדים מכינים ברה"ר אפילו ביום חול, מפני הכבוד (= שלא להמאס את העוברים והשבים). וכן אין עושים אפיקטויזין (תרופה הגורמת להקאה), ברה"ר מפני הכבוד.

נחלקו התנאים האם אסור להרוג כינים בשבת מדאורייתא או שזהו רק איסור מדרבנן. לדעת האוסרים מדאורייתא אסור למלול (= ללחוץ על הכינה כדי להתיש את כוחה שלא תחזור אליו) את הכינים בשבת, גזירה שמא יהרוג אותם ויתחייב חטאת. ולדעת האוסרים רק מדרבנן מותר למלול, שאף אם יהרגם יעבור רק על איסור דרבנן. (וראה תוס' ד"ה שמא יהרוג).

לדעת בית שמאי אסור לאדם לעשות חפציו בשבת כגון: לשדך את התינוקות כדי לארס אותם, למסור את התינוק למלמד כדי שילמדו ספר או אומנות, משום שנאמר: "וּכְבַדְתוּ מַעֲשׂוֹת דְרָכָי מִמְצוֹת חֻפְצָי וְדַבַּר דְבָר". וכן ולא מנחמים אבלים ולא מבקרים חולים בשבת כדי שלא יצטער. לדעת בית הלל כל הנ"ל מותר משום שרק "חֻפְצָי" אסור לעשות בשבת, וכל הנ"ל הם חפצי שמים (כלומר חפצי-מצוה).

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

למדנו במשנה לעיל: "ולא יקרא לאור הנר": האיסור לקרוא לאור הנר הוא גם כאשר הנר גבוה מאוד שאינו יכול להטות, כיון שחכמים לא חילקו בגזירתם.

מותר לשנים לקרוא בענין אחד, שאם ישכח האחד ויבוא להטות את הנר חברו יזכיר לו. אבל אם הם קוראים בשני עניינים - אסור, משום שהאחד לא יבחין שחברו בא להטות.

אסור לקרוא לאור המדורה, ואפילו הם עשרה בני אדם. משום שהם יושבים רחוק זה מזה ואין האחד מבחין בחברו.

הגמרא מקשה ששנינו בברייתא אחת: שְׁמַשׁ בודק את הכוסות והקערות לאור הנר (לראות אם הם נקיים), ושנינו בברייתא אחרת: שְׁמַשׁ לא יבדוק כוסות וקערות לאור הנר.

הגמרא מיישבת את הסתירה בשני אופנים: (1) לשמש קבוע אסור לבדוק משום שאימת רבו עליו והוא בודק היטב, ואנו חוששים שמא יטה. ולשמש שאינו קבוע מותר משום שאינו מדקדק כל כך בבדיקתו. (2) שתי הברייתות הנ"ל עוסקות בשמש קבוע, אלא כשהנר הוא משמן אסור לו לבדוק שמא יטה, וכשהנר מנפט מותר לו לבדוק, משום שהנפט מסריח ואין חשש שמא יטה.

מושגים בדף

אפיקטויזין: מילה המורכבת משלוש מילים: אפיק - טפי - זין, כלומר להוציא את המזון המיותר.